

Český permon 2023

Kategorie

1. Hornický folklór

kdo a případně jaká činnost

Skok přes kůži, SPŠ-VOŠ Příbram a Cech PHH

PaedDr. Tomáš Hlaváč, ředitel školy a Emil Kuchař, perkmistr Cechu

Za udržování dlouholeté tradice Skoku přes kůži v Příbrami.

Skok přes kůži je starodávnou akademickou tradicí přijímání báňských studentů do hornického cechu. Zrod této aktivity sahá do německého Freibergu roku 1766. V českých zemích je tradice zapisována od roku 1852 u studentů příbramského učiliště (později Vysoká škola báňská v Příbrami) a později i u studentů Střední průmyslové školy hornicko-geologické v Příbrami. Současná SPŠ-VOŠ Příbram je pokračovatelkou této školy i v oblasti udržování hornických tradic. Přičiněním organizátorů symposia Hornická Příbram ve vědě a technice, pracovníků Rudných dolů a Uranových dolů Příbram byl od roku 1981 tento Skok za aktivní účasti studentů SPŠ HG Příbram pravidelnou součástí společenského programu tohoto symposia. Od roku 1993 je hlavním pořadatelem Cech příbramských horníků a hutníků společně se Symposiem a SPŠ Příbram. Letošní rok tedy můžeme považovat za 30. reprízu Skoku za účasti Cechu PHH. Konec pořádání Symposia v roce 2014 neznamenal konec této tradiční hornické slavnosti, neboť Cech PHH společně se Střední průmyslovou školou Příbram Skok pořádají dále, aby středoškolákům připomínali dávné studentské tradice na horních školách. Skoku se každý rok účastní na 40 mladých lidí a jako kmotři, organizátoři a hosté více než stovka hornických a hutnických kamarádů a příznivců hornických tradic. Mladým lidem – průmyslovákům – se tato tradice snaží připomínat hornickou sounáležitost a lásku k řemeslu.

2. Záchrana technických památek

Ing. Viktor Weis

Za rekonstrukci Grafitového dolu Český Krumlov

Ing. Viktor Weis z vlastních prostředků odkoupil pohledávku tehdejšího Grafitového dolu v Českém Krumlově, přesněji štolu na Městském Vrchu, čímž ji prakticky zachránil od úplné likvidace. Nutno připomenout, že právě zde se jako v jediném funkčním důlním provozu v České Republice, začalo v 90 letech minulého století s oficiálními prohlídkami pro širokou veřejnost. V té době zde začal své pracovní povinnosti plnit i již zmíněný Ing. Viktor Weis ve funkci bezpečnostního technika a nemalou měrou se podílel na vytvoření tehdejších přijatelných podmínek, ohledně zpřístupnění důlního provozu pro návštěvníckou veřejnost. V roce 2003 zde turistické prohlídky podzemí společně s těžbou grafitu skončily. Opuštěný důl se tak na několik let stal veřejnosti nedostupným a oblíbené prohlídky nebylo možné uskutečnit, což se neblaze projevilo na všem, co s tím souviselo.

V roce 2007, kdy se již reálně schylovalo k definitivní likvidaci grafitového dolu, převzal Ing. Viktor Weis toto důlní dílo a za pomoci přátel a kamarádů, začal s rekonstrukcí, obnovil turistické prohlídky podzemí a zároveň tak vrátil zpět do Českého Krumlova jedinečnou možnost svézt se 1 500 metrů v podzemí důlním vláčkem, dozvědět se něco o těžbě a zpracování grafitu a po kilometrové chůzi na denní světlo zjistit, že je člověk umazaný od grafitu. No řekněte sami, kde tohle zažijete!?

Ing. Viktor Weis tak dokázal, díky svému nakažlivému zapálení pro montanistiku, hornickou historii a tradici, získat mnoho příznivců, což se již mnohokrát projevilo v organizování mnoha zdařilých akcí, jako byl průvod se světlem sv. Barborky, Setkání Hornických měst a podobně.

Vytvořil tak dobrý základ pro udržení hornických tradic v Českém Krumlově..

3. Počin roku

a)

Město Odry

starosta Ing. Libor Helis

Za propagaci hornické činnosti na Odersku

Na Odersku se dolovalo již ve středověku. Samozřejmě nejdříve se hledala ložiska drahých kovů. Po ukončení rudného hornictví se začal těžit stavební kámen. Město Odry se věnuje všem aspektům hornictví. Vybuďovalo naučnou stezku Stříbrný chodník, která provádí turisty hornickou krajinou na Pohořovském kopci. V roce 2003 Česká geologická služba ve vyjádření k územnímu plánu města Oder doporučila zpřístupnění důlních děl po těžbě břidlice na Veselském kopci. V roce 2015 převzalo město Odry práva a povinnosti k starým důlním dílům po těžbě břidlice na Veselském kopci a ve spolupráci s Lesy ČR vybuďovalo naučnou stezku k bývalému Flascharovu dolu, historickému důlnímu dílu na těžbu štípané břidlice z přelomu 19. a 20. století. V roce 2016 zastupitelstvo města Oder schválilo převzetí práva a povinností k důlním dílům na Veselském kopci a převzalo jejich správu od Ministerstva životního prostředí. Tím začala náročná a dlouhá cesta k zajištění vstupu do štol, zmáhání závalu a zajišťování budoucí prohlídkové trasy. Všechny práce po všech stránkách zajišťovalo město Odry ve spolupráci se spolkem Krajina břidlice, z.s. V roce 2020 byla slavnostně otevřena a veřejnosti zpřístupněna prohlídková trasa v délce cca 400 m důlních chodeb a komor bývalého Flascharova dolu. Tato trasa ukazuje způsob dobývání štípané břidlice na přelomu 19. a 20. století. Těžba štípané břidlice ve Flascharově dole skončila po roce 1918, když se JUDr. Karl Flaschar odstěhoval do Rakouska. Po cca 100 letech zásluhou města Oder důl opět ožívá hornickou prací a následně hlasy návštěvníků. Otevřeno pro veřejnost je od května do října. Město Odry svým uvědomělým přístupem velmi přispívá k propagaci hornické činnosti, která tak neodmyslitelně patří ke krajině Oderska.

b)

MUDr. Jarmila Überhuberová

Nová Dětská léčebna se speleoterapií v Ostrově u Macochy

Za realizaci projektu nové Dětské léčebny se speleoterapií v Ostrově u Macochy, s dokončením stavby v roce 2022. Nová Dětská léčebna se speleoterapií zajistila rozšíření léčebného pracoviště Císařské jeskyně, která je provozována jako činnost prováděná hornickým způsobem. Na základě výše uvedeného MUDr. Jarmila Überhuberová absolvovala rekvalifikační studium na VŠB TUO katedra HGF, kde získala jako první lékařka v ČR odbornou způsobilost pro funkci závodního. Jedná se o příspěvek k péči o zdraví dětí spojený s ochranou krasových prostor a ojedinělý počin v České republice, že lékař garantuje odborné vedení léčby a současně splňuje požadavky na kvalifikaci a způsobilost při činnosti prováděné hornickým způsobem..

4. Celoživotní dílo

a)

Ing. Jiří Neruda, Ph.D. člen představenstva Severočeské doly a.s., Most, Za celoživotní činnost v hornictví a podporu spolkové činnosti

Ing. Jiří Neruda Ph.D. absolvoval Vysokou školu báňskou v Ostravě, Fakultu strojní a elektrotechnickou. Od r. 1981 působí na Dolech Nástup Tušimice (DNT). Během 42 leté praxe zastával celou řadu pozic, od směnového mechanika až po nejvyšší funkce - ředitele DNT a současného výrobního ředitele Severočeských dolů (SD). V roce 2012 mu byla udělena medaile G. Agricoly, v roce 2014 získal za mimořádný přínos k vyšší výkonnosti a bezpečnosti těžby i ocenění CEO Adwards skupiny ČEZ, Vedle velice úspěšné pracovní činnosti podporuje činnost Hornické společnosti podkrušnohorské oblasti a Spolku severočeských havířů, aktivně a pravidelně podporuje akce, kde se mladší generace horníků seznamují s hornickými tradicemi a zvyky. Účastní se všech tradičních hornických setkání (Skok přes kůži, Setkání hornických měst, pietních akcí), je členem správní rady Podkrušnohorského technického muzea V Kopistech, kde se podílí na záchraně technických památek. Velmi aktivně vypomáhá občanské společnosti Historické rudné doly Mědník na Měděnci v Krušných horách. Podporuje rozvoj a zachování tradičních důlních děl a štol, např. štoly Marie Pomocné na Měděnci, jež je součástí Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří, zapsaného roku 2019 na Seznam světového dědictví UNESCO. V oboru hornictví je špičkovým a uznávaným specialistou.

b)

Ing. Stanislav Kuba, Stonava.

Za celoživotní činnost v hornictví a podporu spolkové činnosti

Ing. Stanislav Kuba se vyučil zámečníkem pro Důl Československé armády. V letech 1973 až 1978 večerně vystudoval hornickou průmyslovku a následně v letech 1978 až 1983 dálkově Vysokou školu báňskou v Ostravě. Pracoval jako horník, revírník, bezpečnostní technik. Od 1. ledna 2005, tj. 18. rok, je předsedou Karvinské pobočky Klubu přátel hornického muzea Ostrava. Vždy se zajímal o historii, je autorem a spoluautorem mnoha publikací. Doubrava 2006 o Dole Doubrava a obci Doubrava, 2008 Hornické kolonie karvinského okresu, 2008 Již z věže zaznívá - historie Dolu ČSA, 2016 Dějinný vývoj a význam hornické Karviné, 2016 OKD 1990 až 2015, 2017 Stonava, 2022 100 let Dolu Doubrava, 2022 100 let sportovního rybářství na Karvinsku, 100 let spolku Krojovaných horníků ve Stonavě almanach, příspěvky o Stonavě do časopisu 5+2, Almanach pobočky KPHMO Karviná 15 let a další. Celý život propaguje hornictví a spolkovou činnost.

c)

Ing. Pavel David,

Za celoživotní dílo v hornických a hutnických spolcích

Ing. Pavel David se narodil tři roky po ukončení druhé světové války v Ostravě, ve správní budově dolu Masaryk II (Důl Oskar), rodině báňského inženýra Roberta Davida. Od malička přicházel do styku s havíři a hutníky, což v něm zanechalo nerasmazatelnou stopu pro další život. Rodina se odstěhovala do Příbrami a do rodného města se Pavel vrátil na svá vysokoškolská studia na VŠB. Po úspěšném absolutoriu nastoupil do Kovohutí Příbram, kde pracoval až do sametové revoluce, po které začal věnovat podnikání.

Během práce v Kovo stále více pronikal do hutnických tradic a i díky tomu byl přijat do Cechu Příbramských hutníků olovářů a po vzniku Cechu Příbramských horníků a hutníků se v druhé polovině 90 tých let stal i jeho členem, kterým je doposud.

Po celý svůj produktivní život patří mezi významné hybatele cechovní činnosti nejen v Příbrami, ale i ve sdružení Hornických a hutnických spolků ČR, patří ke skupině kamarádů, kteří stáli za vznikem tohoto sdružení a je od jeho vzniku výkonným tajemníkem a pravou rukou Perkmistra ať zesnulého Ing. Miroslava Šťastného tak i současného Ing. Václava Dorazila. Stejně intenzivně, jako pracuje pro spolky v ČR, věnuje se i časově náročné funkci viceprezidenta Sdružení evropských hornických a hutnických spolků – VEBH. V neposlední řadě s aktivitou mladíka vykonává funkci i ve svém „rodném“ Cechu příbramských hutníků olovářů a Cechu příbramských horníků a hutníků, zde ve funkci I. staršího cechu.

Po celou dobu je Pavel kamarádem, nezištným přítelem v těžkých chvílích a velkým zastáncem hornicko-hutnického řemesla, tradic s tím spojených. Nikdy nelituje vlastních prostředků k tomu, aby tyto tradice byly zviditelňovány a nadále udržovány. Patří m.j. mezi donátory vysokoškolského Skoku přes kůži, Slavnostního hornického večera v Příbrami, Hornického reprezentačního plesu tamtéž, Příbramského divadla Ant. Dvořáka, Prokopské pouti, atd. atd.

Ing. Pavel David oslaví v letošním roce své významné životní jubileum – 75 let.

5. Mimořádná cena pořadatele setkání

Ing. Lumír Plac, emeritní ředitel Hornického muzea na Landeku

Za spolupráci při budování Hornického muzea Landek Park

Pan Lumír Plac byl dlouholetým ředitelem Hornického muzea na Landeku, nadšeným propagátorem hornických tradic a zvyků. Za dob jeho ředitelování došlo k obnově mnohých exponátů, rozšíření prohlídkových tras a celkovému zlepšení poskytovaných služeb. Svým přístupem dokázal zaujmout o generace mladší posluchače i kolegy a tím přispět k udržení zájmu o hornické řemeslo i do dnešních dní.

Příbram, 21. 4. 2023, Pavel David, SHHS ČR